

Plats och tid Fullriggaren, Kommunhuset Strömsvik, 2025-11-26, kl. 08:15- 09:30

Ledamöter	Per Hollertz (M), ordf. Per Hanö (SD) Stefan Kemle (LPo) Lars Beckman (S) Jenny Elander Ek (C)	Tjänstgörande Ersättare	
Ersättare	Anders Sjölander (M), ej närvarande Kurt Olsson (SD), ej närvarande Annelie Noort (KD) Nhela Ali (S) Magnus Loftén (S)	Övriga	Carina Magnusson, HR-chef Sven-Inge Arnell, tf. samhällsbyggnadschef Dejan Nedelkovski, ekonom Olivia Amundsson Kwick, sekreterare

Utses att
justera Jenny Elander Ek (C)

Justeringens
plats och tid Protokollet signeras digitalt 2025-11-28

Underskrift	Sekreterare		Paragrafer 74 - 77
		Olivia Amundsson Kwick	
	Ordförande		
		Per Hollertz (M)	
	Justerare		
		Jenny Elander Ek (C)	

Anslagsbevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Kommunstyrelsens arbetsutskott		
Sammanträdesdatum	2025-11-26		
Datum för anslagsuppsättande	2025-11-28	Datum för anslagsnedtagande	2025-12-20
Förvaringsplats för protokollet	Kommunhuset Strömsvik		
Underskrift	 Olivia Amundsson Kwick		

Innehållsförteckning

Paragrafer	Ärendemening	Sidnr
KSAU § 74	Ekonomisk uppföljning	3
KSAU § 75	Automatisk fakturering av företag på återvinningscentralen i Valdemarsvik	4 - 5
KSAU § 76	Information om OPS (offentlig-privat samverkan) av reningsverk	6 - 9
KSAU § 77	Information till kommunstyrelsens arbetsutskott	10

KSAU § 74

KLK.2025.3

Ekonomisk uppföljning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Den ekonomiska uppföljningen för kommunledningskontoret samt samhällsbyggnad per oktober 2025 godkänns.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret

Den bifogade ekonomiska uppföljningen per oktober 2025 pekar mot ett överskott för kommunledningskontoret med +0,7 mnkr. Detta är dels knutet till skolskjutsar och färdtjänst; men även överskott inom avdelningarna; till största delen kopplade till personalomsättning.

Samhällsbyggnad

Den bifogade ekonomiska uppföljningen per oktober 2025 är 0,4 mnkr bättre än uppföljningen per september och fortfarande pekar mot ett budgetunderskott för Samhällsbyggnad på -2,1 mnkr. Underskottet är kopplat till Kost och Lokalvård, Fastigheter samt Ledning och administration. På Fastigheter härrör underskottet från lokalbanken. Ledning och administration prognostiserar ett underskott på -1,1 mnkr, främst till följd av högre kostnader än budgeterat för detaljplanearbetet i Ringarum. Gata visar samtidigt en förbättrad prognos tack vare förbättrad kostnadsbedömning från AME. Överskottet består i övrigt av ökade intäkter från gästhamn, båtplatsavgifter, försäljning av bil samt intäkter inom skogsvårdsverksamheten, men belastas av kostnader för vinterväghållning samt oplanerade åtgärder på Ekön och Grännäs. Kosten och Lokalvården prognostiserar en förbättring med 0,2 mnkr men har fortfarande ett budgetunderskott på -0,5 mnkr som beror på ökade kostnader för mattransport, samt kostnader för övertid och OB. Taxefinansierade verksamheter påverkar inte skattekollektivet.

Beslutet skickas till
Akten

KSAU § 75

KS-SHB.2025.191

Automatisk fakturering av företag på återvinningscentralen i Valdemarsvik

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag och upphandla och införa automatisk fakturering av företag som lämnar avfall på återvinningscentralen i Valdemarsvik

Ärendebeskrivning

Kommunens återvinningscentraler är i första hand avsedda för privatpersoner, vars kostnader täcks genom renhållningstaxan. Företag räknas däremot som verksamheter och ansvarar själva för att hantera och bekosta sitt avfall enligt miljölagstiftningen.

Idag betalar företagen genom att köpa avfallskuponger av återvinningscentralens personal. Ett system som tyvärr brister eftersom alla företag inte betalar för sig.

Under september genomförde renhållningen en mätning av företagsbesök på återvinningscentralen: mätningen innebär att en sensor läser av fordons registreringsnummer och då framgår det om bilen är registrerad på ett företag. Denna mätning visar på att företagsbesöken ligger på cirka 12% av besöken och det är en högre siffra även vad som renhållningen fakturerar.

Införande av ett system som automatiskt registrerar företagsbesök och fakturerar skulle bidra till att det blir rättvisare mellan företagen och kostnaden för företagens avfall belastar således inte privatpersoner genom renhållningstaxan.

På sikt kan även detta system användas för att förbättra planering av öppettider av återvinningscentralen samt minska administrationen för kommunen i och med att kundtjänst och fakturering sker genom upphandlad aktör.

KSAU § 75

KS-SHB.2025.191

Ekonomiska konsekvenser

Intäkten beräknas bli cirka 1 miljon till renhållningens budget. I samband med att systemet införs så kommer även taxan för företagsbesök att ses över.

Beslutet skickas till
Samhällsbyggnadskontoret
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 76

KS-SHB.2025.180

Information OPS (offentlig-privat samverkan) av reningsverk

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet.

Ärendebeskrivning

Vid ett tidigare KSAU-sammanträde fick avdelningen samhällsbyggnad en fråga om huruvida ett privat/externt bolag kan få äga till exempel ett reningsverk inom ramen för offentlig - privat samverkan så kallad OPS. I redovisningen framkommer att den här typen av samverkan är ovanligt inom VA-området men förekommer inom andra kommunala ansvarsområden.

Sammanfattning

Kommunen måste ansvara för vatten och avlopp. Ägandet av själva anläggningarna kan i teorin ligga hos ett privat bolag som kommunen hyr av, men i praktiken är det ovanligt för vatten- och reningsverk på grund av lagkrav, säkerhet och beredskap. Därför ägs och drivs de nästan alltid av kommunen eller kommunala bolag.

Vattenverk och avloppsreningsverk

- Dessa omfattas av Lagen om allmänna vattentjänster (LAV, 2006:412)
- Lagen säger att det är kommunen som har ansvar för att invånarna får tillgång till dricksvatten och avlopp i större sammanhang.
- Kommunen kan organisera detta via en förvaltning eller via ett kommunalt bolag.
- Ägandet av själva anläggningen (vattenverk/reningsverk) är därför i praktiken nästan alltid kommunalt.

Kan externa bolag äga anläggningarna?

- I teorin: Ja, det finns inga absoluta lagförbud mot att en privat aktör äger byggnaden eller marken. Kommunen skulle då kunna hyra eller köpa tjänster.

KSAU § 76

KS-SHB.2025.180

- I praktiken: Mycket ovanligt, eftersom dessa anläggningar är kritisk infrastruktur (säkerhet, beredskap, miljökrav). Staten och kommunen vill behålla kontrollen.

Säkerhetsaspekten

- Enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) måste kommunen säkerställa att kritiska anläggningar inte utsätts för risker genom ägande eller drift.
- Det innebär att även om ett privat bolag ägde ett vattenverk måste kommunen säkerställa att det skyddas mot sabotage, spionage och andra hot.

Offentlig- privat samverkan (OPS-modeller)

- I vissa fall används OPS, där privata bolag bygger och äger anläggningar (t.ex. skolor, sjukhusbyggnader) medan kommunen hyr långsiktigt.
- Detta är omdiskuterat i Sverige eftersom det kan bli dyrt för kommunen på sikt och minska den demokratiska kontrollen.
- För vatten- och reningsverk är det extra känsligt, så sådana lösningar är ovanliga.

Exempel på OPS-modeller i Sverige

Följande sammanställning belyser exempel på offentlig- privat samverkan (OPS) inom svensk kommunal verksamhet, särskilt med fokus på skolor samt en jämförelse med vatten- och reningsverk, VA-anläggningar.

Exempel från skolvärlden, OPS- liknande modeller

1. Härnösand (2007–2010)

I Härnösand såldes alla verksamhetsfastigheter - inklusive skolor - till privata aktörer. Kommunen tecknade därefter långa hyresavtal för att hyra tillbaka lokalerna. Detta är ett exempel på en OPS-liknande modell där ägande övergick till privat sektor medan kommunen fortsatt ansvarade för driften.

KSAU § 76

KS-SHB.2025.180

2. Friskolor (skolverksamhet i privat regi)

Under 2023 drevs ungefär 13,7 % av skolverksamheten genom privata företag, finansierat via skolpengen. Totalt var 18,5 % av den kommunala skolverksamheten finansierad genom köp från andra aktörer. Detta är dock främst outsourcing av verksamhet, snarare än OPS kring byggnader.

3. Utbildningscentra i samverkan

I vissa fall har utbildningscentra bildats i samverkan mellan kommuner och näringsliv, ibland i aktiebolagsform. Här kan privata aktörer vara delägare, men kommunen är ofta huvudägare.

VA-anläggningar (vattenverk och reningsverk)

För VA-anläggningar finns inga kända svenska exempel på OPS-modeller där privata bolag äger anläggningen och kommunen hyr tillbaka den. Dessa ses som kritisk infrastruktur och ägs därför i praktiken nästan alltid av kommunen eller kommunala bolag. Säkerhetsskyddslagen (2018:585) understryker kommunens ansvar för skydd mot sabotage och andra hot.

Sammanfattande jämförelse

Verksamhet	Exempel på OPS-liknande modell	Vanligt förekommande i Sverige
Skolbyggnader	Ja, till exempel i Härnösand (sälja & hyra), friskolemodeller	Relativt ovanligt men förekommer
VA-anläggningar	Nej	Mycket ovanligt eller saknas helt

OPS-modeller mest förekommande inom skolektorn, medan VA-anläggningar nästan alltid är kommunalt ägda på grund av deras betydelse som kritisk infrastruktur.

Kommunen har även varit i kontakt med en jurist utifrån frågan. Juristens inställning var att man bör göra en utredning så att man har full kontroll på vilka risker man utsätter verksamheten för. En utredning innebär kostnader.

KSAU § 76

KS-SHB.2025.180

VA-enheten gör bedömningen att kommunen har tillräckligt underlag för att inte gå vidare med denna lösning. Bedömningen grundas bland annat på nedanstående faktorer:

- Kostnad, troligtvis dyrare än att bygga i egen regi
- Bakgrundsuppföljning av ägaren
- IT/ Datasäkerhet
- Diskussioner om fastighetsförändringar kan medföra fördyringar för kommun.
- Vad händer om ägaren går i konkurs?
- Vägen till snabba beslut blir längre
- Samhällskritisk verksamhet
- Ingen lösning som tillämpas hos någon annan kommun
- Allt faller in i lagen om offentlig upphandling och vem som helst kan lämna anbud

Beslutet skickas till
Akten

 Justerare

.....

.....

KSAU § 77

Nämnd.2025.1

Information till kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

HR-chef Carina Magnusson informerar utskottet om aktuella personalfrågor. Antalet tillsvidareanställda har sjunkit till 528 personer, och sjukfrånvaron är fortsatt hög och följer samma linje som den nationella nivån. Arbete pågår med arbetsmiljöfrågor och Arbetsmiljöverket genomför fyra inspektioner i utvalda verksamheter. Information ges också om att kommunen efter årsskiftet övergår till digitala personalakter.

Ekonom Dejan Nedelkovski och tf. samhällsbyggnadschef Sven-Inge Arnell redovisar ekonomin för samhällsbyggnadskontoret. Ekonomin visar inga större förändringar sedan föregående månad. Ett åtgärdsförslag har tagits fram för kost- och lokalvården för att få ekonomin i balans.

Tf. samhällsbyggnadschef Sven-Inge Arnell informerar utskottet om aktuella projekt och frågor inom kommunen. Bland annat delges information om fyrfacks renhållningen i Toverum, projektet Villa Viken och saneringen av Sjöhuset.

Beslutet skickas till

Akten